

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО**

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

**XVIII Міжнародної науково-практичної конференції
«Ідеї академіка В. І. Вернадського та проблеми
сталого розвитку освіти і науки»**

ТЕЗИСЫ ДОКЛАДОВ

**XVIII Международной научно-практической конференции
«Идеи академика В. И. Вернадского и проблемы
устойчивого развития образования и науки»**

CONFERENCE ABSTRACTS

**XVIII International scientific-practical conference
«Ideas of academician Vernadskyi and problems
of sustainable development of education and science»**

(посвідчення про реєстрацію УкрІНТЕІ № 02 від 09.01.2018)

Кременчук, 11-13 травня 2018 р.

НАТУРАЛІСТИЧНІ ПОШУКИ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО НА ПОЛТАВЩИНІ

Самордов В. М.,

Полтавська державна аграрна академія

Кизим С. Л.

Полтавський краєзнавчий музей імені Василя Кричевського

Biographical facts about V. I. Vernadskyi's life that proved his close connection to Poltava Region are given. Here he showed himself as naturalist of a widest range: soil scientist, ecologist, geologist, mineralogist, archaeological and also organizer of the Poltava Nature Lovers Society.

Справжня дослідницька робота привела В. І. Вернадського на Полтавщину завдяки діяльності засновника наукового ґрунтознавства В. В. Докучаєва. Полтавці багато чим зобов'язані міцній дружбі цих двох геніїв науки. Цьому в значній мірі сприяла спільна робота по обстеженню ґрунтів Полтавської губернії в 1890 р. Своїми дослідженнями В. І. Вернадський блискуче підтвердив наукові погляди свого вчителя. Він підготував опис та склав карту ґрунтів Кременчуцького повіту, зібрав унікальну колекцію зразків ґрунтів та гірських порід, показав себе різнобічним дослідником з широким колом наукових інтересів. Його увагу привернув не тільки описовий бік справи. В. І. Вернадський намагався зробити самостійні теоретичні узагальнення одержаних даних щодо походження солонців. Дослідивши зразки дрібнозернистого червоного залізняку Кременчуцької каменоломні, вчений довів існування магнітної аномалії поблизу Кременчука. Про це написав статтю, опубліковану у полтавському журналі «Хуторянин» (1897) Це була справжня піонерська розвідка. Як талановитий геолог В. І. Вернадський проявив себе при дослідженні Висачківського пагорбу на Лубенщині (1901) та кварцової руди з часточками золота на Хорольщині (1902). На Кременчуччині В. І. Вернадський показав себе також як археолог, працюючи влітку 1891 р. Його захоплення археологією проявилось і на Лубенщині під час обстеження Гінцівської пізньопалеолітичної стоянки (1915). Цікавою була творча співпраця В. І. Вернадського з Полтавською сільськогосподарською дослідною станцією. Вперше він побував там восени 1890 р. для з'ясування потужності та хімізму ґрунтів. Згодом, у 1916 та 1918 рр., ознайомився з роботами ентомологів станції, напрацювання яких включив до книги про живу речовину. Найвидатніше місце у царині екології займає перебування В. І. Вернадського на Шишаччині. Саме тут, на Бутовій горі, на своїй улюбленій дачі, натураліст обмірковував свої роботи з проблеми живої речовини у літні місяці з 1914 по 1917 рр. Тут, під Шишаками, В. І. Вернадський опрацював дев'ять розділів книги «Жива речовина». Високі організаторські здібності дозволили вченому створити у Полтаві Товариство любителів природи (1918). Таким чином, для вченого був притаманний комплексний підхід до вивчення природи Полтавщини, При цьому він проявив себе як ґрунтознавець, еколог, геолог, мінералог та археолог.